

Muzykolog

265206

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy muzykologa jest opracowywanie źródeł muzycznych utrwalonych graficznie (partytura) lub dźwiękowo (płyta, taśma itp.), poszerzanie i upowszechnianie wiedzy o kulturze muzycznej i jej przejawach. Wykonywane zadania i czynności zależą jednak od stanowiska, które zajmuje. Można wyróżnić stanowiska związane z muzykologią jako dyscypliną naukową i stanowiska związane z najszerzej pojętym popularyzowaniem muzyki w społeczeństwie. Do pierwszej grupy należą: naukowiec, pracownik naukowo-dydaktyczny, redaktor wydawnictw i edycji muzycznych o profilu naukowym, archiwista, bibliotekarz i muzealnik. Do drugiej grupy można zaliczyć: redaktora wydawnictw i czasopism muzycznych czy programów muzycznych, radiowych bądź telewizyjnych, redaktora w studiu nagrań, publicystę i krytyka muzycznego, organizatora imprez muzycznych (filharmonie, impresariaty, towarzystwa muzyczne, związki twórcze), by ograniczyć się do stanowisk najbardziej typowych.

Celem naukowca i pracownika naukowo-dydaktycznego jest badanie i interpretacja muzyki we wszelkich aspektach: źródłoznawczym (nauka o dawnych sposobach notacji muzycznej, badanie i interpretacja źródeł muzycznych, np. średniowiecznych kodeksów, rękopisów muzycznych, starych druków oraz innych dokumentów historycznych, które dostarczają nam uzupełniających informacji o kulturze muzycznej danej epoki), historycznym (historia muzyki), systematycznym (teoria, estetyka, akustyka muzyczna i in.), etnologicznym (etnomuzykologia zajmująca się muzyką ludową i muzyką wysoko rozwiniętych kultur pozostających poza kręgiem oddziaływania muzyki zachodnioeuropejskiej, np. kulturą muzyczną Chin czy Indii) i interdyscyplinarnym (badanie i interpretacja zagadnień muzycznych przez pryzmat założeń innych nauk, np. psychologii, socjologii, lingwistyki, informatyki czy innych sztuk). Służy to weryfikacji i poszerzaniu stanu wiedzy o muzyce w ramach obranej specjalizacji - np. teoretyka interesuje analiza struktury dzieła muzycznego bądź wybranego jej aspektu (harmonika, faktura itp.) według obranej metody. Jej wyniki pozwalają mu dotrzeć do reguł rządzących strukturą utworu, odnaleźć cechy składające się na indywidualny styl danego kompozytora czy styl epoki. Historyka z kolei interesuje przede wszystkim zmienność tychże reguł w czasie i szukanie ich genezy oraz kontekstu. Historyk muzyki zajmuje się też często badaniami źródłowymi: poszukuje, analizuje i interpretuje dzieła muzyczne oraz dokumenty z epoki, dzięki czemu może on odtworzyć obraz kultury muzycznej interesującego go okresu (np. funkcjonowanie instytucji muzycznych czy repertuar wykonywany w Polsce w czasie rządów króla Stanisława Augusta Poniatowskiego). Wyniki badań ogłaszane są w formie pisemnej (doktorat i habilitacja, które umożliwiają awans w hierarchii naukowej, książki, artykuły) i ustnej (referaty, wykłady wygłaszane na sesjach naukowych, konferencjach, seminariach). Od pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych wymagane jest stałe podnoszenie kwalifikacji. Muszą się oni zaznajamiać z najnowszą literaturą przedmiotu, co m.in. pomaga w wyborze tematu badań (orientacja, jakie zagadnienia nie zostały jeszcze poruszone, jakie wymagają uaktualnienia z uwagi na odkrycie nowych źródeł, np. nieznanych kompozycji jakiegoś twórcy czy pojawienie się nowych metod analizy). Ponadto pracownicy naukowo-dydaktyczni muszą godzić

indywidualną pracę naukową z prowadzeniem wykładów, ćwiczeń i seminariów uniwersyteckich. Często bowiem przygotowanie zajęć dla studentów wymaga przeprowadzenia dodatkowych badań naukowych i zaznajomienia się ze stosowną literaturą przedmiotu. Dzieje się tak wtedy, gdy tematy wykładów bądź ćwiczeń nie w pełni pokrywają się ze specjalizacją pracownika.

Czynności naukowe są też istotne w pracy redaktorów wydawnictw muzycznych. Do ich zadań należy bowiem nie tylko nadanie tekstom jednolitej formy edycyjnej i korekta tzw. literówek, ale także ocena rzeczowa przygotowywanych do druku materiałów, która wymaga nieraz sprawdzania różnych informacji w źródłach naukowych. Z kolei redaktorami tzw. krytycznych wydań, np. spuścizny muzycznej danego kompozytora, są najczęściej pracownicy naukowci lub muzycy. Podejmują oni badania o charakterze źródłowym i historycznym (porównanie i analiza autografów, pierwodruków itp., poznanie epoki i stylu twórcy), gdyż ich celem jest dotarcie do oryginalnej, autorskiej wersji dzieła, oczyszczonej z naniesień i poprawek poprzednich redaktorów. Dodać należy, że wydania tego typu są niezwykle przydatne w pracy badawczej muzykologów-naukowców i w pracy artystów-muzyków przygotowujących wykonania lub nagrania utworów danego kompozytora.

Muzykolodzy-archiwiści, muzykolodzy-bibliotekarze i muzykolodzy-muzealnicy pracują wszędzie tam, gdzie wymaga tego rodzaj gromadzonych zbiorów (rękopisy muzyczne, nuty, książki dotyczące muzyki przechowywane w muzeach, bibliotekach i innych archiwach). Ich zadania i czynności robocze - gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów - są takie same jak pracowników posiadających tylko wykształcenie bibliotekarskie bądź archiwistyczne. Wykształcenie muzykologiczne jest jednak w tym wypadku niezbędne do fachowego opracowania zbiorów. Owocem pracy archiwistów czy bibliotekarzy bywają publikacje katalogów, które stanowią często punkt wyjścia badań naukowych prowadzonych przez muzykologów zatrudnionych na innych stanowiskach głównie muzykologów-naukowców, pracowników naukowo-dydaktycznych i redaktorów wydawnictw muzycznych, ze szczególnym uwzględnieniem redaktorów edycji źródłowych. Katalogi takie podają m.in. wiarygodne informacje gdzie i jakie źródła muzyczne (np. tak cenne zabytki jak autografy kompozycji różnych twórców) są przechowywane. Do zadań muzykologa-muzealnika należy też działalność wystawiennicza, która ma na celu publiczne prezentowanie najciekawszych zabytków: autografów, pamiątek po kompozytorach itp. Łączy się ona już z następną grupą stanowisk, które mają na celu popularyzowanie muzyki.

W tej grupie stanowisk dominuje praca o charakterze dziennikarskim (redaktorzy czasopism i programów radiowo-telewizyjnych, redaktorzy w studiu nagrań, publicyści i krytycy muzyczni) lub menadżerskim (organizatorzy życia muzycznego). Redaktorzy będący równocześnie krytykami i publicystami przygotowują artykuły o tematyce muzycznej, audycje prezentujące wybranych wykonawców, kompozytorów itp., przeprowadzają wywiady z ważnymi osobistościami życia muzycznego, informują o wydarzeniach muzycznych w kraju i zagranicą, oceniają wykonania koncertowe, publikacje książkowe i płytowe, prowadzą koncerty i inne imprezy muzyczne. Są więc dla melomanów „przewodnikami” po świecie muzycznym. Ich działalność jest pomostem łączącym krąg specjalistów, zarówno wykonawców, jak i naukowców, z miłośnikami muzyki. Dlatego też styl ich wypowiedzi czy artykułów musi być dostosowany do możliwości odbiorcy, powinien satysfakcjonować zarówno wytrawnych melomanów jak i być zrozumiały dla mniej wyrobionych słuchaczy i czytelników.

Do zadań redaktorów nagrań należy uzgadnianie wykonawców i repertuaru nagrania

dla celów archiwalnych, upowszechnieniowych i komercyjnych, opracowywanie lub zamawianie tekstów towarzyszących edycji (płyta, taśma) i nadzór nad nią.

Animatorzy życia muzycznego współpracują z wykonawcami i naukowcami organizując imprezy koncertowe, kursy mistrzowskie, konkursy muzyczne i pomagając w przygotowaniu konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym. Do ich zadań należy kontaktowanie się z artystami, negocjowanie strony organizacyjnej tego typu przedsięwzięć (ustalanie daty, trasy występów, repertuaru, wynajem sal koncertowych czy konferencyjnych, rezerwacja hoteli i biletów, szukanie i stały kontakt ze sponsorami, którzy wspierają imprezy artystyczne), dbanie o ich odpowiednią reklamę.

Cechą charakterystyczną pracy w zawodzie muzykologa jest łączenie różnych stanowisk. Np. naukowcy i pracownicy naukowo-dydaktyczni często uprawiają publicystykę i krytykę muzyczną, wychodząc poza zadania czysto naukowe.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Muzykolodzy pracują najczęściej w domu, ewentualnie w pracowniach, jeżeli takie mają. Miejscem ich aktywności są również archiwa, biblioteki, czytelnie. W tych ostatnich obiektach muszą liczyć się z przebywaniem w środowisku zakurzonego, zaatakowanym grzybami, pleśniami itp. (stare papiery) i z kontaktem z substancjami chemicznymi (papier po zabiegach konserwatorskich), co może być uciążliwe dla osób skłonnych do alergii. Pracownicy naukowo-dydaktyczni pracują też w salach wykładowych (zajęcia na uniwersytecie). Redaktorzy różnego typu pracują również w pomieszczeniach o charakterze biurowym, w studiach nagraniowych (nagranie audycji radiowej) i salach koncertowych (pisanie recenzji z koncertów, wywiady z wykonawcami). Podobnie kształtuje się materialne środowisko pracy organizatorów życia muzycznego.

warunki społeczne

Praca muzykologa ma charakter indywidualny, ale wymaga równocześnie kontaktów z ludźmi. Ich intensywność zależy jednak od wykonywanych czynności. Bezpośrednio w przeprowadzaniu wielu czynności naukowych (np. analiza, czytanie literatury przedmiotu), twórczych (np. pisanie książki naukowej lub popularyzatorskiej, pisanie recenzji) czy redaktorskich (np. korekta) kontakty te są raczej ograniczone. Z drugiej strony inne czynności na tych samych stanowiskach wymagają pozostawania w stałym kontakcie z ludźmi - np. pracownik naukowo-dydaktyczny prowadzi zajęcia ze studentami i pełni różne uniwersyteckie funkcje administracyjne, redaktor przeprowadza wywiady, koordynuje etapy prac nad wydaniem i pozostaje w łączności z autorem tekstu, który opracowuje do druku. Wydaje się, że właśnie praca redaktora i krytyka muzycznego niesie ze sobą pewne ryzyko popadnięcia w konflikt z ludźmi - bezkompromisowa ocena czy próba nakłonienia do wprowadzenia do tekstu sugerowanych poprawek nie zawsze są życzliwie przyjmowane przez artystów muzyków czy autorów.

Stałych i intensywnych kontaktów z ludźmi wymaga natomiast praca redaktora w radiu czy telewizji, redaktora w studiu nagrań czy organizatora życia muzycznego. Współpracują oni bowiem ze wszystkimi, którzy przygotowują z nimi audycje, nagranie

czy imprezę artystyczną bądź w tych przedsięwzięciach uczestniczą.

warunki organizacyjne

W wypadku większości stanowisk w zawodzie muzykologa nie ma stałych godzin pracy. Trzeba więc samemu organizować sobie czas i rytm pracy, znając na ogół dokładny (np. plan zajęć uniwersyteckich, data zamknięcia numeru, data festiwalu muzycznego, konferencji naukowej) bądź przybliżony, projektowany przez samego pracownika termin jej zakończenia (często w szeroko zakrojonych badaniach naukowych, których efektem ma być publikacja książkowa). Wymagana jest też w wypadku większości stanowisk praca w dni ustawowo od niej wolne (np. terminy egzaminów ustalone na sobotę, praca badawcza, obecność na koncertach i innych imprezach odbywających się w dni świąteczne). W pracy naukowców i pracowników naukowo-dydaktycznych często konieczne są krótsze (wystąpienia na konferencjach naukowych, kwerendy biblioteczne w archiwach znajdujących się poza miejscem zamieszkania muzykologa) lub dłuższe wyjazdy (np. stypendium zagraniczne). Pewnej mobilności wymaga też praca redaktora czasopism i programów muzycznych oraz organizatora życia muzycznego. Czasem muszą oni przedsięwziąć krótkie wyjazdy na terenie kraju, gdy chcą usłyszeć szczególnie ciekawy koncert, spotkać się z jego wykonawcą czy zorganizować imprezy poza stałym miejscem swojej działalności.

Zależności i funkcje organizacyjne są najbardziej skomplikowane w wypadku pracy na uniwersytecie, gdzie istnieje hierarchia stopni naukowych (magister, doktor, doktor habilitowany i profesor), stanowisk uniwersyteckich (asystent, adiunkt, profesor) i administracyjnych (kierownicy instytutów, dziekani i prodziekani, rektor i prorektorzy). W hierarchii administracyjnej można być tylko kierownikiem (rektor), kierownikiem i podwładnym (np. dziekan) lub tylko podwładnym (kiedy nie pełni się żadnych funkcji administracyjnych). W hierarchii naukowej pracownicy dzielą się na samodzielnych (doktor habilitowany i profesor tytularny) i niesamodzielnych pracowników naukowych (magister, doktor). Samodzielni pracownicy sprawują opiekę naukową nad kolegami o niższych kwalifikacjach.

Na pozostałych stanowiskach można pełnić rolę albo zwierzchnika, albo podwładnego (np. redaktor naczelny i członek redakcji). Istnieje też możliwość pracy bez żadnych zależności organizacyjnych. Dzieje się tak w wypadku naukowca pracującego na własną rękę czy krytyka współpracującego tylko z różnymi instytucjami, a formalnie w nich nie zatrudnionego (np. krytyk muzyczny nie będący równocześnie redaktorem czasopisma).

Wymagania psychologiczne

Ze względu na główne cele pracy muzykologa, jakimi są poszerzanie i upowszechnianie wiedzy o kulturze muzycznej, za najważniejszą cechę należy uznać ciekawość, przejawiającą się w stałej potrzebie rozszerzania swojej wiedzy zarówno jeśli chodzi o muzykę, jak i inne dziedziny, szczególnie inne sztuki (plastyka, literatura) i krąg nauk humanistycznych (np. filozofia, psychologia, socjologia, języki obce). Do ważnych cech muzykologa należą także: inicjatywność przejawiająca się w szukaniu coraz to nowych tematów badań, pomysłów na artykuły, wywiady oraz niezależność osądów, która pozwala np. na krytyczne ustosunkowanie się do wyników badań naukowych poprzedników, obiektywną, opartą na wyłącznie fachowych kryteriach ocenę wykonawstwa muzycznego itp.

Ponieważ w wypadku większości stanowisk nie ma stałych godzin pracy, muzykolog powinien odznaczać się samodzielnością i samodyscypliną, czyli zdolnością do zorganizowania sobie czasu i rytmu pracy oraz konsekwentnego przestrzegania ich. Cechować go ponadto musi silnie wykształcone poczucie odpowiedzialności za własną pracę i jakość przygotowywanych artykułów, książek, audycji.

W pracy przydatne są ponadto: dobra pamięć i umiejętność logicznego myślenia umożliwiające szybkie przyswojenie sobie wielu szczegółów, by później na ich podstawie sformułować poprawne wnioski. Ważna jest też dokładność, gdyż często od skrupulatnej analizy i zebrania precyzyjnych informacji zależy rezultat pracy naukowej. Z kolei przy niektórych czynnościach, jak np. przy wykonywaniu korekt, porządkowaniu danych, katalogowaniu, pożądana jest umiejętność koncentracji uwagi w trakcie wykonywania pracy monotonnej, odbywającej się według ściśle określonych prawideł.

W pracy na wielu stanowiskach przydatna jest umiejętność nawiązywania kontaktu z ludźmi i postępowania z nimi, gdyż od tego może zależeć sukces w realizacji ich zadań. Np. dyplomacja i takt w ocenianiu pracy innych ludzi oraz w sugerowaniu im poprawek wydają się podstawowymi cechami redaktorów wydawnictw muzycznych, krytyków i pracowników naukowo-dydaktycznych. Ci ostatni powinni także być szczególnie świadomi odpowiedzialności za swoją postawę etyczno-moralną. Mimo że pracują z dorosłymi ludźmi (studentami), ich zachowania są pod stałą, baczłą obserwacją.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca muzykologa należy z pewnością do prac bardzo lekkich. Nieco bardziej uciążliwa może być tylko praca muzykologa-bibliotekarza czy muzykologa-archiwisty. Do ich obowiązków należy bowiem porządkowanie i udostępnianie zbiorów, z czym łączą się takie czynności, jak np. zdejmowanie i wkładanie na półki ciężkich niekiedy książek, roczników czasopism itp. oraz przynoszenie tych egzemplarzy czytelnikom.

Najprzydatniejsza w tym zawodzie jest bez wątpienia sprawność narządu słuchu i posiadanie tzw. słuchu muzycznego, czyli zdolności do rozróżniania wysokości i barw dźwięków, co umożliwia świadome śledzenie przebiegu utworu muzycznego.

Ostatnio, w związku z rozwojem komputeryzacji, coraz powszechniejsze są badania kontrolne wzroku przed podjęciem i w trakcie pracy ze względu na obciążenie i zmęczenie oczu wynikające z konieczności długiego wpisywania tekstów do komputera, ich komputerowej korekty, opracowywania baz danych itp. Wydaje się, że w przyszłości, z powodu powszechności komputerów i ich przydatności w pracy praktycznie na każdym stanowisku, jakie może zajmować muzykolog, badania te będą wszędzie obowiązkowe.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Warunkiem podjęcia pracy w zawodzie muzykologa jest posiadanie minimum wyższego wykształcenia. Uniwersyteckie studia muzykologiczne trwają pięć lat. W ich trakcie wybiera się na ogół jedną z następujących specjalizacji: historię muzyki ze szczególnym uwzględnieniem historii muzyki polskiej, teorię i estetykę muzyki, etnomuzykologię, muzykologię kognitywną. Studia muzykologiczne w uczelniach katolickich kładą natomiast szczególny nacisk na poznanie zagadnień związanych z muzyką kościelną.

Warto podkreślić, że niezwykle przydatne jest wykazywanie się aktywnością zawodową jeszcze w trakcie studiów, np. branie czynnego udziału w konferencjach naukowych, jeśli tylko jest to możliwe, nawiązanie współpracy z redakcjami czasopism muzycznych czy z radiem. Zdobyte w ten sposób doświadczenia często ułatwiają znalezienie interesującej pracy w zawodzie po ukończeniu studiów.

Pożądana jest też umiejętność obsługi komputera i biegła znajomość w mowie i w piśmie przynajmniej jednego języka obcego, szczególnie angielskiego lub niemieckiego, w drugiej kolejności francuskiego lub włoskiego.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Największe możliwości awansu w hierarchii zawodowej rysują się przed pracownikami naukowymi i naukowo-dydaktycznymi, którzy są zobligowani do podnoszenia swoich kwalifikacji naukowych (przygotowanie i obrona rozprawy doktorskiej oraz habilitacyjnej). Mogą też pełnić różne uniwersyteckie funkcje administracyjne (od dyrektora instytutu po rektora).

W wypadku innych stanowisk pracy muzykologa możliwości te są ograniczone. Można awansować z podwładnego na kierownika (np. z bibliotekarza na kierownika placówki). Zdarza się też, że możliwości awansu sprowadzają się do wyrobienia sobie pozycji dobrego redaktora, krytyka, publicysty czy organizatora imprez muzycznych. Osiągnąwszy to, można myśleć o założeniu własnego czasopisma muzycznego czy agencji impresaryjnej.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Możliwości podjęcia pracy w zawodzie muzykologa nie zależą zasadniczo od wieku. Liczą się w tym wypadku przede wszystkim kwalifikacje.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

```
+ADw-html xmlns:o+AD0Alg-urn:schemas-microsoft-com:office:office+ACI-
xmlns:w+AD0Alg-urn:schemas-microsoft-com:office:word+ACI-
xmlns+AD0Alg-http://www.w3.org/TR/REC-html40+ACIAPg- +ADw-head+AD4-
+ADw-meta http-equiv+AD0-Content-Type content+AD0Alg-text/html+ADs-
charset+AD0-utf-7+ACIAPg- +ADw-meta name+AD0-ProgId
content+AD0-Word.Document+AD4- +ADw-meta name+AD0-Generator
content+AD0Alg-Microsoft Word 9+ACIAPg- +ADw-meta name+AD0-Originator
content+AD0Alg-Microsoft Word 9+ACIAPg- +ADw-link rel+AD0-File-List
href+AD0Alg-./9+AF8-pliki/filelist.xml+ACIAPg- +ADw-title+AD4-artysta
muzyk+ADw-/title+AD4- +ADwAIQ---+AFs-if gte mso 9+AF0APgA8-xml+AD4-
+ADw-o:DocumentProperties+AD4-
+ADw-o:Template+AD4-Normal+ADw-/o:Template+AD4-
+ADw-o:LastAuthor+AD4-Cecylia+AF8-Pielok+ADw-/o:LastAuthor+AD4-
+ADw-o:Revision+AD4-2+ADw-/o:Revision+AD4-
+ADw-o:TotalTime+AD4-0+ADw-/o:TotalTime+AD4-
+ADw-o:Created+AD4-2007-07-04T08:48:00Z+ADw-/o:Created+AD4-
+ADw-o:LastSaved+AD4-2007-07-04T08:48:00Z+ADw-/o:LastSaved+AD4-
+ADw-o:Pages+AD4-1+ADw-/o:Pages+AD4-
+ADw-o:Company+AD4-mpips+ADw-/o:Company+AD4-
```

+ADw-o:Lines+AD4-1+ADw-/o:Lines+AD4-
 +ADw-o:Paragraphs+AD4-1+ADw-/o:Paragraphs+AD4-
 +ADw-o:Version+AD4-9.2812+ADw-/o:Version+AD4-
 +ADw-/o:DocumentProperties+AD4-
 +ADw-/xml+AD4APAAhAFs-endif+AF0---+AD4APAAh---+AFs-if gte mso
 9+AF0APgA8-xml+AD4- +ADw-w:WordDocument+AD4-
 +ADw-w:HyphenationZone+AD4-21+ADw-/w:HyphenationZone+AD4-
 +ADw-/w:WordDocument+AD4- +ADw-/xml+AD4APAAhAFs-endif+AF0---+AD4-
 +ADw-style+AD4- +ADwAIQ--- /+ACo- Font Definitions +ACo-/ +AEA-font-face
 +AHs-font-family:+ACI-Arial Unicode MS+ACIAOw- panose-1:2 11 6 4 2 2 2 2 4+ADs-
 mso-font-charset:128+ADs- mso-generic-font-family:swiss+ADs-
 mso-font-pitch:variable+ADs- mso-font-signature:-1 -369098753 63 0 4129023
 0+ADsAfQ- +AEA-font-face +AHs-font-family:+ACIAXABA-Arial Unicode MS+ACIAOw-
 panose-1:2 11 6 4 2 2 2 2 4+ADs- mso-font-charset:128+ADs-
 mso-generic-font-family:swiss+ADs- mso-font-pitch:variable+ADs-
 mso-font-signature:-1 -369098753 63 0 4129023 0+ADsAfQ- /+ACo- Style Definitions
 +ACo-/ p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal +AHs-mso-style-parent:+ACIAlgA7-
 margin:0cm+ADs- margin-bottom:.0001pt+ADs- mso-pagination:widow-orphan+ADs-
 font-size:12.0pt+ADs- font-family:+ACI-Times New Roman+ACIAOw-
 mso-fareast-font-family:+ACI-Times New Roman+ACIAOwB9- p.MsoPlainText,
 li.MsoPlainText, div.MsoPlainText +AHs-margin:0cm+ADs-
 margin-bottom:.0001pt+ADs- mso-pagination:widow-orphan+ADs-
 font-size:10.0pt+ADs- font-family:+ACI-Courier New+ACIAOw- mso-fareast-font-family:
 +ACI-Times New Roman+ACIAOwB9- +AEA-page Section1 +AHs-size:595.3pt
 841.9pt+ADs- margin:70.85pt 97.65pt 70.85pt 97.65pt+ADs-
 mso-header-margin:35.4pt+ADs- mso-footer-margin:35.4pt+ADs-
 mso-paper-source:0+ADsAfQ- div.Section1 +AHs-page:Section1+ADsAfQ- --+AD4-
 +ADw-/style+AD4- +ADw-/head+AD4- +ADw-body lang+AD0-PL
 style+AD0-'tab-interval:35.4pt'+AD4- +ADw-div class+AD0-Section1+AD4- +ADw-p
 class+AD0-MsoPlainText style+AD0-'text-align:justify'+AD4APA-span
 style+AD0-'font-size:12.0pt+ADs- mso-bidi-font-size:10.0pt+ADs-font-family:
 +ACI-Times New Roman+ACIAOw-mso-fareast-font-family: +ACI-Arial Unicode
 MS+ACIAOw-mso-bidi-font-family:+ACI-Arial Unicode MS+ACI-' +AD4-artysta
 muzyk+ADw-o:p+AD4APA-/o:p+AD4APA-/span+AD4APA-/p+AD4- +ADw-p
 class+AD0-MsoPlainText style+AD0-'text-align:justify'+AD4APA-span
 style+AD0-'font-size:12.0pt+ADs- mso-bidi-font-size:10.0pt+ADs-font-family:
 +ACI-Times New Roman+ACIAOw-mso-fareast-font-family: +ACI-Arial Unicode
 MS+ACIAOw-mso-bidi-font-family:+ACI-Arial Unicode
 MS+ACI-' +AD4-dyrygent+ADw-o:p+AD4APA-/o:p+AD4APA-/span+AD4APA-/p+AD4-
 +ADw-p class+AD0-MsoPlainText style+AD0-'text-align:justify'+AD4APA-span
 style+AD0-'font-size:12.0pt+ADs- mso-bidi-font-size:10.0pt+ADs-font-family:
 +ACI-Times New Roman+ACIAOw-mso-fareast-font-family: +ACI-Arial Unicode
 MS+ACIAOw-mso-bidi-font-family:+ACI-Arial Unicode
 MS+ACI-' +AD4-kompozytor+ADw-o:p+AD4APA-/o:p+AD4APA-/span+AD4APA-/p+AD4-
 +ADw-/div+AD4- +ADw-/body+AD4- +ADw-/html+AD4-

Polecana literatura

Zofia Lissa, Zbigniew Skowron: hasło "Muzykologia" w : Encyklopedia Muzyki, red. A .
 Chodkowski, Warszawa 1995, ss. 589-592 (zawiera tylko informacje o muzykologii jako
 dyscyplinie naukowej)